

Denník

„Nedriem, Milan!“ Výkrik a potom zatrasenie. „Nemci idú, vstávajú a ber sestru!“ Preľakol ma matkin hlas a takmer som spadol z postele. Boli sme židovská rodina a tatko od začiatku vojny počítali dni kedy si po nás prídu. A teraz mal byť ten deň. Deň kedy som stratil všetko. Rýchlo som rozostril oči a vybehol z postele. Schmatol som už pripravenú malú tašku s najpotrebnejšími vecami, oblečený len v pyžame a tenkom kabáte som hľadal sestru. Päťročná Evka sa hrala na priedomí s dreveným koníkom, ktorého som jej na jar vyrezal. Pribehol som k nej a zobral ju za ruku. Pozrela sa na mňa a dúfala, že sa k jej hre pripojím no ja som ju len mlčky obliekol do kamizolu a zobral na ruky. Vtom som v dome počul nejaký rachot, a keď som vošiel dnu uvidel som ich. Stáli tam štyria v uniformách s ťa najtemnejšia noc a v nemčine kričali na tatka. Jeden z nich ho popohňal z domu k zadnému vchodu, pritlačil ho k stene a viac som už nevidel. Len počul. Výstrel tak silný, že vždy, keď na to myslím cukne ma. Evka si síce neuvedomovala čo sa deje, ale vedela, že tí páni sú zlí a rozplakala sa. Upútala tým pozornosť jedného z nich na čo aj napriek tomu, že som bol ešte otrasený, som reagoval vybehnutím z domu so sestrou na rukách. Mamka vybehli za nami a ešte mi ukazovali nech pridám, keď sa to stalo. Na jej čele som videl červený fľak a ona padli na kolená. Mali tak prázdne oči a v jej tvári už nebol žiadny výraz. Jeden z tých bastardov za ňou stál s natiahnutou pažou a ja som sa tak strašne chcel zobudiť z tejto nočnej mory, chcel som zabudnúť, že je to pravda. Jediné čo som však stihol urobiť bolo zakryť sestre oči, aby to v mysli nemala vyryté tak ako ja doteraz. Zvykol som rozmýšľať či to mamka urobili naschvál, aby nám dali možnosť utiecť, pretože nás milovali viac než čokoľvek iné, ale to sa už nikdy nedozviem.

Vybehol som z dediny do blízkeho lesa no sneh pod mojimi nohami ma spomaľoval a ja som v nich už nemal žiadny cit. Evka bol vystrašená a snažila sa mi vytrhnúť z rúk aby mohla ísť za mamkou. Položil som ju na zem držiac za jemnú rúčku, keď sme kráčali cez chrumkajúcu bielotu. Po hodine som bol neuveriteľne vyčerpaný a aj Evka na tom bola rovnako „Mimi plosím zastavme omlzaju mi nozicky,“ povedala a zmračila sa na mňa. Báť som sa, pretože sme sa určite nedostali ďaleko, ale súhlasil som. Chvíľka je predsa v poriadku a nikomu neublíži. Podložil som pod seba ihličie, aby ma sneh toľko neomrzal napriek tomu, že ono samotné bolo pokryté bielou vrstvou a posadil Evku do lona, aby jej nebola zima. Po

krátkej chvíli sa mi začali od únavy zatvárať oči no vedel som, že nesmiem zaspať. Mamka hovorievali, že v snehu zaspím len raz a ja som sa toho vždy bál. No zatvoriť oči a na chvíľku zabudnúť na všetko bolo lákavejšie ako čokoľvek iné a ja som tomu podľahol. Neviem, ako dlho som nevnímal a ani či sa ma Evka snažila zobudiť, ale to čo ma vytrhlo zo snov bol jej tlmený plač v diaľke a nemčina. Nie, nie, nie! Snažil som sa dostať zo snehu, no moje nohy boli omrznuté a necítil som svoje končatiny. Netušil som, ako bolo možné, že našli len ju, ale možno sa Evka rozbehla do lesa v snahe prísť domov a nevedela nájsť cestu späť. Cestu ku mne kde by bola aspoň na chvíľu v bezpečí a ja som ju sklamal. Nedokázal som ustrážiť ani ju. Snažiac sa vyboriť zo snehu na moje zdesenie počujem, ako sa hlasy aj plač vzd'ľujú až úplne prestanú. Zobrali mi moju malú Evku, zobrali mi všetko. Prečo som len nemohol na ňu dávať väčší pozor? Ako ju vôbec našli? Otázky mám no odpovedí sa už nikdy nedočkám...

„Nedriem, Milan!“ Výkrik a potom zatrasenie. „Nemci idú, vstávaj a ber pušku!“ hromovým hlasom sa ozýval Paľo zobudzajúc Milana ležiaceho v nevelkej zemiľanke. „Počúvaj to je naozaj pravda čo si tam popísal?“ pokračoval Paľo a zobudzajúcemu hodil denník k nohám. „Prečo si to doparoma čítal?! To je moja vec či je to pravda alebo nie!“ zozbieral sa Milan a vyšiel zo zemiľanky, aby spolu so svojim kamarátom a ostatnými partizánmi ukázali Nemcom kam patria. „Vedel som, že ťa to prebudí. Chalani vpredu hovorili, že Nemci sú v doline a pomaly postupujú naším smerom. Prekvapíme ich tu, potkanov,“ pousmial sa Paľo a druhý vojak ho nasledoval smerom k chlapcom vpredu.

„Toľko utrpenia, čo spôsobili a myslia si, že sa nebudeme brániť? Ha, to nepoznajú Slovákov. My sme národ tých, ktorí boli počas histórie utláčaní a vždy sme povstali a postavili sa na odpor! Dokážeme to aj dnes pretože to máme v krvi!“ víťazne povzbudzoval Paľo a ostatní partizáni ho podporovali. Keď došlo k priamemu stretu partizánov a Nemcov, slovenskí chlapci neváhali a utláčateľom nič nedarovali. Milan ešte stále nebol tak veľmi zhovorčivý ako ostatní no bojovať ho rodina, ktorá našla zmrznutého chlapca v lese naučila dobre. Rozhodol sa pridať na stranu odporu a ukázať všetkým, že nie je z tých čo sa ľahko vzdávajú. Pre Slovákov. Pre malú Evku. Hovoril si potichu a postupoval vpred zdolávajúc nepriateľa. Paľo stál vedľa neho a snažili sa nájsť čo najlepšiu pozíciu pri obrane proti výstrelom. Partizáni sa najskôr výkrikmi povzbudzovali navzájom, no keď sa počet Nemcov neznižoval a ich kamarátov pripravovali o život v čoraz väčších počtoch vedeli, že toto budú ich posledné chvíle. Aj Milan to vedel, a tak sa skryl za strom vidiac, ako pred ním vybuchujú granáty a slovenskí chlapci padajú na kolená. Vtom cítil, ako sa k nemu niekto blíži a keď ho uvidel takmer uveril, že sníva. Bol to ten odporný Nemec, ktorý pred rokmi pripravil jeho

rodinu o život. Ten Nemeč, ktorý ho pripravil o všetko. A teraz sa znova stretávajú tvárou v tvár no Milan sa už nebojí, už nie je tým chlapcom, ale odhodlaným mužom. Tak sa Milan rýchlo otočí a zamieri na Nemca. Gulka preletí jeho srdcom a Milanov nepriateľ padá na zem s bezduchou tvárou. „Toto je pre teba Evka,“ zašepká Milan a zrazu aj on spadne do mäkkého snehu, pretože nebol jediným, ktorý v tú chvíľu mieril presne. Denník mu vypadne z vrečka a strany sa pri páde na mokrú zem rozpíjú vo vode. Slová sa stratia z papiera a Milanov príbeh ostane zabudnutý. Rovnako ako príbehy všetkých, ktorí zahynuli v boji za svoju vlasť a už nemali možnosť ich vyrozprávať. Čo však nikdy neostane zabudnuté je hrdinstvo všetkých chlapcov a mužov, ktorí našli odvahu postaviť sa utláčateľovi so zbraňou v ruke. Nikdy neostane zabudnuté ich hrdinstvo v boji za vlastný národ.